

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED
KRZYWDZENIEM
w Przedszkolu prowadzonym przez
Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska
w Otwocku**

WSTĘP

Dobro i bezpieczeństwo dzieci w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety w Otwocku są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez pracowników przedszkola na rzecz dzieci.

Św. Jan Paweł II zostawił nam zadanie: „*Musimy budować świat, w którym żadne dziecko nie będzie pozbawione prawa do życia w pokoju i bezpieczeństwie, w trwałej rodzinie, prawa do wzrastania w atmosferze wolnej od lęku i niepokoju.*”

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników przedszkola jest poszanowanie godności każdej osoby. Szczególnym wymogiem tej zasady jest uznanie i respektowanie prawa wszystkich dzieci do tego, by były otoczone troską i szacunkiem oraz wzrastały w środowisku bezpiecznym, wolnym od wykorzystywania, manipulacji i przemocy. Realizując zadania przedszkola pracownicy, działają w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w nim przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji. Niedopuszczalne jest, by pracownik przedszkola dopuszczał się wobec dziecka jakiegokolwiek formy przemocy.

Przedszkole zobowiązuje się do zaangażowania na rzecz przejrzystości w wyjaśnianiu wszelkich podejrzeń o niewłaściwe zachowania oraz do zapewnienia, że osoby winne naruszeń praw dzieci, niezależnie od pełnionej funkcji lub urzędu, zostaną pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z obowiązującymi normami ustanowionymi przez kompetentną władzę kościelną przy poszanowaniu prawa obowiązującego w Polsce.

Niniejszy system ochrony dzieci przed krzywdzeniem określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc dziecku oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w przedszkolu za bezpieczeństwo dzieci do niego uczęszczających.

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem są promowane wśród całego personelu, rodziców i dzieci uczęszczających do przedszkola.

Cele standardów ochrony dzieci:

- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i ustalenie procedur udzielania im wsparcia,
- zapewnienie personelowi niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązywanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dzieci i ich ochronę,
- zapewnienie dzieciom oraz ich rodzicom niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w przedszkolu oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji krzywdzenia,
- włączenie rodziców w zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska w Otwocku

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem tworzą bezpieczne i przyjazne środowisko przedszkola i obejmują:

1) Standard I. Polityka

Przedszkole ustanowiło i wprowadziło w życie Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem:

- a) Polityka dotyczy całego personelu,
- b) zatwierdzona jest przez organ prowadzący – Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety – Prowincja Warszawska, a za jej wdrażanie i nadzorowanie odpowiada dyrektor placówki,
- c) dyrektor wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji Polityki, której zadania są jasno określone,
- d) *Polityka ochrony dzieci* jasno i kompleksowo określa:
  - zasady bezpiecznej rekrutacji personelu (**zał. 1**),
  - sposób reagowania na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia,
  - zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko,
  - zasady bezpiecznych relacji dziecko - dziecko
  - zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci,
  - zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych
- e) Polityka jest opublikowana w systemie elektronicznym przyjętym przez przedszkole, umieszczona w formie papierowej w miejscu dostępnym przez rodziców w siedzibie placówki oraz promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci.

2) Standard II. Personel

Przedszkole monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci:

- a) przedszkole pozyskuje o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz, gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa, informacje z Krajowego Rejestru Karnego, a kiedy prawo na to nie zezwala, uzyskiwania oświadczenia personelu dotyczące niekaralności lub braku toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego (**załącznik nr 2**),
- b) określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu przedszkola z dziećmi, wskazujące, jakie zachowania w są niedozwolone, a jakie dopuszczalne w kontakcie z dzieckiem,
- c) dyrektor zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
  - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
  - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska w Otwocku

- odpowiedzialności prawnej pracowników placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji,
- procedury „Niebieskie Karty”.

3) Standard III. Procedury

W przedszkolu funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka:

- a) przedszkole posiada procedury, które określają kolejno, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony pracowników, członków rodziny, rówieśników i osób obcych,
- b) przedszkole dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom i rodzicom (**załącznik nr 14**)
- c) dyrektor wyznacza osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń, uruchamianie odpowiedniej ścieżki interwencji i udzielenie dziecku krzywdzonemu wsparcia.

4) Standard IV. Monitoring

Przedszkole monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony małoletnich:

- a) przyjęta polityka ochrony dzieci jest weryfikowana raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci,
- b) w ramach weryfikacji polityki przedszkole konsultuje się z rodzicami.

CZEŚĆ I

NORMY OGÓLNE

Rozdział I

Słownik terminów

1. **Dziecko** – osoba przyjęta do przedszkola, po dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców.
2. **Małoletni** – każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. **Przedszkole** – Przedszkole prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety w Otwocku.
4. **Dyrektor** – siostra dyrektor w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety w Otwocku.
5. **Rodzic** – należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem (ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe art. 4, pkt. 19).
6. **Pracownik przedszkola/członek personelu** – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowę cywilnoprawną.
7. **Pracownicy pedagogiczni** – nauczyciele i specjaliści zatrudnieni w przedszkolu.
8. **Praktykant** - osoba odbywająca w przedszkolu praktykę zawodową.
9. **Wolontariusz** - osoba, która dobrowolnie i bez wynagrodzenia podejmuje działania na rzecz przedszkola.
10. **Zgoda rodzica** – zgoda co najmniej jednego z rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami należy ich powiadomić o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.
11. **Krzywdzenie dziecka** – popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracowników przedszkola lub zaniedbanie dziecka przez rodziców. Wyróżnia się cztery wymiary tego zjawiska:
  - a) przemoc fizyczną,
  - b) przemoc psychiczną,
  - c) przemoc seksualną,
  - d) zaniedbanie.Zaniedbanie to brak zaspokojenia podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych (np. właściwe odżywianie, ochrona zdrowia, aktywność fizyczna, itp.) jak i psychicznych (np. poczucie bezpieczeństwa, doświadczenie miłości, troski, potrzeba samodzielności, doświadczania granic własnych i cudzych, itp.)
12. **Zespół interwencyjny** – zespół powołany przez dyrektora przedszkola w przypadkach podejrzenia krzywdzenia dziecka składający się z dyrektora, psychologa, wychowawcy grupy, którego dotyczy dany problem oraz innych pracowników mających wiedzę o dziecku lub jego krzywdzeniu.
13. **Dane osobowe dziecka** – to informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

14. **Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich** – wyznaczony przez dyrektora pracownik sprawujący nadzór na realizacją niniejszych standardów.
15. **Osoba udzielająca wsparcia dziecku** - osoba odpowiedzialna za opracowanie planu pomocy dziecku i jego monitorowanie.

Rozdział II

Ogólne zasady postępowania w relacji z dziećmi i ich rodzicami

1. Każde działanie podejmowane w przedszkolu musi mieć na uwadze dobro fizyczne, psychiczne oraz duchowe dzieci.
2. Wychowanie dzieci w przedszkolu dokonuje się z poszanowaniem woli rodziców z uwzględnieniem katolickiego charakteru przedszkola.
3. Wszyscy pracownicy przedszkola oraz praktykanci i wolontariusze zobowiązani są do traktowania dzieci z należyтым szacunkiem i zachowania ich praw. Oznacza to w szczególności poszanowanie fizycznej nieetykalności dziecka, spokojne i pełne szacunku zwracanie się do dzieci, sprawiedliwe ich traktowanie oraz zapewnienie warunków do nauki, zabawy i odpoczynku stosownie do możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci.
4. Nauczyciele dbają o prawidłowe relacje między dziećmi tj. m.in. traktowanie siebie nawzajem z szacunkiem, właściwe rozwiązywanie konfliktów, komunikowanie własnych potrzeb i uczuć, a także respektowanie potrzeb i uczuć kolegów poprzez odpowiedni przykład postępowania, codziennie przypominanie dzieciom o właściwych zachowaniach oraz przeprowadzanie zajęć edukacyjnych i zabaw kształtujących rozwój społeczny i moralny dzieci.
5. Pracownicy przedszkola z szacunkiem odnoszą się do rodziców, a problemy i konflikty starają się rozwiązywać z poszanowaniem praw wszystkich osób w nie zaangażowanych. W razie trudności w relacjach z rodzicami pracownicy zwracają się bezpośrednio do dyrektora przedszkola lub pracownika przez niego wyznaczonego.

Rozdział III

Zasady postępowania w pracy z dziećmi

A. Zasady bezpiecznych relacji personel przedszkola – dziecko

1. Nie dopuszcza się przemocy fizycznej wobec dzieci - stosowania kar cielesnych: bicia, szarpania, popychania, policzkowania i innych aktów przemocy fizycznej. Stosowania tego typu kar powodujących urazy na ciele dziecka nie mogą usprawiedliwiać nawet nadzwyczajne okoliczności. Są one zakazane prawem.
2. Zabrania się stosowania przemocy psychicznej w tym: naruszenia godności osobistej, zastraszania, grożenia, wyzywania, poniżania, wyśmiewania, etykietowania, wywoływania poczucia winy, zabrania kontaktów z innymi osobami (dziećmi

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska w Otwocku

i dorosłymi) oraz prezentowania treści zawierających sceny przemocy, a także innych czynów noszących znamiona przemocy psychicznej.

3. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy seksualnej. Wykorzystanie seksualne obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym oraz zachowania bez kontaktu fizycznego. Niedozwolone są: dotykanie okolic intymnych, pocałunki i pieszczoty o charakterze seksualnym oraz wszelkie inne zachowania – nawet w formie zabawy, które w naszej kulturze stanowią przekraczanie granic intymności. Zabronione jest prezentowanie dzieciom jakichkolwiek treści pornograficznych w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia. W obecności dzieci nie wolno opowiadać żartów o podtekście seksualnym. W przypadku podjęcia rozmów nt. płciowości należy wykazać się delikatnością i używać środków, metod oraz języka adekwatnego do wieku i rozwoju dzieci. Nie wolno wyręczać dzieci w czynnościach natury osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie) o ile dziecko jest w stanie wykonać te czynności samodzielnie. Nietykalność cielesna i prawo do intymności dzieci muszą być szanowane.
4. Zabrania się innych zachowań niedozwolonych, w tym: pozostawiania dzieci bez opieki i należytej uwagi.
5. Zasady szczegółowo zostały określone w **załączniku nr 3**

B. Zasady ochrony danych osobowych dziecka

1. Pracownik przedszkola ma obowiązek chronienia danych osobowych dziecka, które przetwarza zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.
2. Dane osobowe dziecka są udostępniane instytucjom upoważnionym na ich pisemny wniosek (MOPR, PCPR, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich, Policja, itp.)
3. Upoważniony przez dyrektora pracownik przedszkola jest uprawniony do przetwarzania i udostępniania danych osobowych dziecka w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym powołanym w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Pracownik przedszkola nie może udzielać informacji o dziecku ani o jego rodzicach przedstawicielom mediów, nawet wówczas, gdy jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
5. Pracownik pedagogiczny przedszkola może wykorzystać informację o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

C. Zasady ochrony wizerunku dziecka

1. Przedszkole, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku.
2. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią **załącznik nr 4** do niniejszego dokumentu.

3. Pracownikom przedszkola nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie przedszkola bez pisemnej zgody rodzica dziecka i wiedzy dyrektora.
4. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik przedszkola może skontaktować się z rodzicem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodzica dziecka – bez wiedzy i pisemnej zgody tego rodzica.
5. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica dziecka na utrwalenie i publikację wizerunku dziecka nie jest wymagana.
6. Pracownikom przedszkola nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka na własnych nośnikach i upubliczniać go w jakiegokolwiek formie.

D. Zasady dostępu dzieci do internetu

1. W przedszkolu dzieci nie mają samodzielnego dostępu do internetu. Jedyną formą jest prezentowanie materiałów edukacyjnych przez nauczycieli, którzy są odpowiedzialni za wybór treści i otwieranych stron internetowych.
2. Przedszkole podejmuje działania wobec dzieci mające na celu zapewnienie bezpiecznego korzystania z internetu poprzez zajęcia edukacyjne.

Rozdział IV **Zasady bezpiecznych relacji dziecko-dziecko**

1. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko ustalone w przedszkolu.
2. Treść zasad bezpiecznych relacji dziecko - dziecko została wypracowana z udziałem dzieci.
4. Treść zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi może być zmieniana w każdym momencie na wniosek dzieci i zawsze z ich udziałem.
5. Zasady udostępnione są dzieciom w formie, która jest dostosowana do ich wieku i możliwości (plakat, rysunek, wersja graficzna).
6. Ewaluacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywa się nie rzadziej niż raz na dwa lata, w tym po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w placówce podjęto interwencję z powodu krzywdzenia rówieśniczego lub z powodu krzywdzenia ze strony osoby trzeciej.
7. Zagadnienia zawarte w „zasadach bezpiecznych relacji między dziećmi”:
  - zasady komunikacji między dziećmi,
  - zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie,
  - sposoby rozwiązywania konfliktów,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska w Otwocku

- szacunek dla cudzej własności i przestrzeni,
- równe traktowanie, szacunek dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.

Zasady bezpiecznych relacji między rówieśnikami:

1) komunikacja między dziećmi:

- zachowuj życzliwość i szacunek wobec drugiego dziecka,
- słuchaj uważnie, co inne dziecko mówi do Ciebie i spróbuj z nim rozmawiać,
- baw się z innymi dziećmi w zgodzie,
- nie wyśmiewaj innych i nie obrażaj drugiego dziecka;

2) działania między dziećmi:

- pamiętaj, że każde dziecko ma swoje prawa bez względu na swoją płeć, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy i religijny,
- szanuj inne dzieci podczas zabawy i nauki,
- masz prawo do zabawy z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do zabawy,
- nie zabieraj rzeczy, którymi bawi się inne dziecko lub które do niego należą, bez jego zgody,
- jeśli jesteś świadkiem przemocy wobec innych dzieci i między dziećmi, zgłoś to osobie dorosłej;

3) kontakt fizyczny między dziećmi:

- pytaj o zgodę na kontakt fizyczny np. przytulenie, głaskanie, łaskotanie.
- nie wolno Ci bić, szturchać, popychać innych dzieci ani w jakikolwiek sposób sprawiać ból fizyczny innemu dziecku,
- nigdy nie dotykaj innego dziecka w sposób, który może być uznany za niestosowny,
- stawiaj własne granice wobec innych dzieci, mówiąc np.: stop, nie chcę tego, nie życzę sobie, to mnie boli.

Rozdział V
Szkolenia

1. Członkowie personelu, bez względu czy mają bezpośredni czy pośredni kontakt z dziećmi otrzymują szkolenia w zakresie ochrony dzieci, odpowiednie dla ich roli. Szkolenia mogą być prowadzone w formie stacjonarnej, webinarów, e-learningów, materiałów edukacyjnych.
2. Działania szkoleniowe dotyczą w szczególności:
  - zapisów Polityki ochrony dzieci (obowiązujące zasady i procedury),
  - poszerzania umiejętności w zakresie rozpoznawania czynników i symptomów krzywdzenia dzieci,
  - przeciwdziałania przemocy i podejmowania interwencji.

3. Placówka inicjuje i prowadzi działania edukacyjne z obszaru ochrony dzieci przed krzywdzeniem (np. w formie ulotek informacyjnych, plakatów, warsztatów) skierowane do dzieci (w sposób dostosowany do ich wieku, percepcji i możliwości poznawczych) oraz ich rodziców, wolontariuszy w szczególności na temat:
  - sposobów unikania zagrożeń oraz reagowania na nie w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
  - zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi,
  - dostępu do informacji, gdzie mogą szukać pomocy,
  - bezpiecznego korzystania z Internetu,
  - prawa do ochrony wizerunku.
4. Szkolenie z zakresu zapisów Polityki ochrony dzieci przeprowadza się minimum raz na dwa lata.
5. Przeszkolenie w zakresie wymienionym powyżej przechodzi każdy nowo przyjęty pracownik w terminie do 7 dni od podjęcia zatrudnienia oraz każdy członek personelu pracujący z dziećmi raz na rok.
6. Warsztaty i zajęcia dla dzieci oraz rodziców wymienione przeprowadza się nie rzadziej niż raz w roku.

CZEŚĆ II

PROCEDURY

Rozdział VI

Rozpoznawanie czynników ryzyka krzywdzenia dzieci. Reagowanie w sytuacji zagrożenia przemocą

1. Pracownicy przedszkola posiadają wiedzę dotyczącą czynników ryzyka krzywdzenia dzieci (**załącznik nr 5**) i specyficznych symptomów mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka (**załącznik nr 6**).
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka krzywdzenia dzieci pracownicy pedagogiczni podejmują ukierunkowaną obserwację dziecka oraz rozmowę z rodzicami w celu przybliżenia zagadnienia zagrożenia przemocą.
3. Pracownicy przedszkola monitorują sytuację i dobre samopoczucie dziecka.
4. Pracownicy przedszkola są zobowiązani do udziału w szkoleniach wskazanych przez dyrektora dotyczących ochrony dzieci.

Rozdział VII

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik przedszkola ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (**załącznik nr 7**) i przekazania jej dyrektorowi, a podczas jego nieobecności - wyznaczonej osobie.
2. Wychowawca grupy, do której uczęszcza dziecko, sporządza opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, osobami pracującymi z dzieckiem i jego rodzicami oraz ustala plan pomocy dziecku.
3. Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:
  - a) podjęcia przez przedszkole działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
  - b) wsparcia jakie przedszkole oferuje dziecku,
  - c) skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki w celu uzyskania pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. W przypadkach bardziej skomplikowanych:
  - a) dotyczących podejrzenia przestępstwa np. wykorzystania seksualnego dziecka oraz znęcania się fizycznego i psychicznego w przedszkolu lub rodzinie dyrektor przedszkola zgodnie z art. 240 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny zgłasza niezwłocznie sprawę do organu powołanego do ścigania przestępstw,
  - b) dotyczących podejrzenia, że zagrożone jest dobro dziecka dyrektor przedszkola zawiadamia Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich,
  - c) dotyczących bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba wzywa Policję.
5. Na terenie przedszkola dyrektor powołuje zespół interwencyjny, który sporządza plan pomocy dziecku, spełniający wymogi określone w pkt. 3 niniejszego rozdziału, na podstawie opisu sporządzonego przez członków zespołu.
6. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia dziecka przez pracownika przedszkola zgłosili rodzice, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny zaprasza rodziców dziecka na spotkanie w celu omówienia zgłaszanego podejrzenia. Z przebiegu spotkania sporządza się protokół.
7. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom dziecka z zaleceniem współpracy przy jego realizacji. W przypadku braku współpracy osoba odpowiedzialna za realizację tych ustaleń (inna niż dyrektor) zgłasza ten fakt dyrektorowi przedszkola.
8. Dyrektor przedszkola po poinformowaniu rodziców o uzasadnionym podejrzeniu krzywdzenia dziecka, w przypadku braku wyraźnej poprawy bezpieczeństwa dziecka składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do Prokuratury/Policji lub składa wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska w Otwocku

9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji, do której zostało skierowane zawiadomienie.
10. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji (**załącznik nr 8**). Kartę załącza się doteczki indywidualnej dziecka.
11. Wszyscy pracownicy przedszkola i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje o dziecku przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
12. W sytuacji potwierdzenia podejrzeń, dyrektor lub wskazana przez niego osoba spotyka się z krzywdzonym dzieckiem i jego rodzicami, celem ustalenia planu pomocy i wsparcia dziecka.
13. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka w przedszkolu, rodzic lub pracownik może zgłosić sprawę bezpośrednio do Przełożonej Prowincji Warszawskiej Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety.
14. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:
  - członka personelu (**załącznik nr 9**),
  - inne dziecko (**załącznik nr 10**),
  - rodziców (**załącznik nr 11**).

A. Podejrzenie krzywdzenia przez pracownika

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez członka personelu, wówczas osoba ta zostaje odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka przeprowadza rozmowę z dzieckiem, w miarę możliwości w obecności psychologa oraz z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu. Osoba odpowiedzialna za ochronę dziecka stara się ustalić przebieg zdarzenia, a także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji.
3. O podejrzeniu krzywdzenia informowani są rodzice dziecka. Wspólnie z nimi ustalany jest plan wsparcia dziecka.
4. W przypadku, gdy pracownik popełnił wobec dziecka przestępstwo, dyrektor sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do Policji lub Prokuratury.
5. Wobec nauczyciela, który swoim zachowaniem uchybił godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom zawartym w treści art. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela zostaje wszczęte postępowanie dyscyplinarne.
6. Z pracownikiem, który dopuścił się krzywdzenia dziecka zostaje w trybie dyscyplinarnym rozwiązany stosunek pracy.

7. W przypadku gdy nie ma podejrzenia przestępstwa, ale gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, należy rozważyć rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia. Jeżeli osoba, która dopuściła się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniona przez przedszkole, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zakaz wstępu tej osoby na teren placówki, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z instytucją zatrudniającą tę osobę.
8. W przypadku gdy naruszenie dobra dziecka było mniej dotkliwe dyrektor może wymierzyć inne kary dyscyplinarne (np. rozmowę ostrzegawczą, wpis do akt) i przywrócić pracownika do pracy, monitorując wykonywanie przez niego czynności z dziećmi.
9. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa dziecka zgłosili rodzice dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować rodziców dziecka na piśmie.

B. Podejrzenie krzywdzenia rówieśniczego

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w przedszkolu należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego rodzicami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego rodzicami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji. Ważne jest nazywanie zdarzeń bazując na faktach, nieumniejszanie.
2. Wspólnie z rodzicami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
3. Z rodzicami dziecka poddawany krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia.
4. W trakcie rozmów należy upewnić się, że dziecko podejrzanego o krzywdzenie innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez rodziców, innych dorosłych bądź inne dzieci. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.

C. Podejrzenie krzywdzenia dziecka przez rodzica

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez rodzica, osoba odpowiedzialna za interwencję przeprowadza rozmowę z dzieckiem, w miarę możliwości w obecności psychologa i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego rodzicami. Celem rozmów jest ustalenie przebiegu zdarzenia, ale

także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji.

2. Od rozmów z rodzicami można odstąpić, jeśli zagraża to dobru dziecka, a krzywdzenie nosi znamiona przestępstwa.
3. Osoba odpowiedzialna za interwencję organizuje spotkanie/a z rodzicami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
4. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo osoba odpowiedzialna za interwencję sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.
5. W przypadku, gdy z rozmowy z rodzicami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia osoba odpowiedzialna za interwencję sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
6. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że rodzic dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), należy poinformować właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie pomocy rodzinie. Kiedy niezaspokojenie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, lub w przypadku przemocy i zaniedbania – zachodzi konieczności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” może być wszczęta bezpośrednio przez personel przedszkola jako placówkę edukacyjną.
7. Wyznaczony pracownik jest zobowiązany uczestniczyć w grupie diagnostyczno – pomocowej w przypadku wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.
8. Osoba odpowiedzialna za wsparcie dziecka sporządza - we współpracy z innymi członkami personelu – plan wsparcia dziecka oraz regularnie (raz w tygodniu) monitoruje jego wykonanie.

D. Ochrona dziecka

W przypadku pracy z dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia, należy zachować ostrożność i dystans w celu ochrony dziecka. Zawsze należy tłumaczyć dziecku granice relacji.

W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze należy stworzyć dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania, pamiętając, że może to być dla dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:

- wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się dziecku wierzy,
- zapewnić dziecku, że dobrze uczyniło podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie,
- wyjaśniać dziecku, że nie jest winne zaistniałej sytuacji,

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Przedszkolu prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety
Prowincja Warszawska w Otwocku

- jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać,
- należy odpowiednio poinformować dziecko, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo.

Rozdział VIII
Monitoring stosowania standardów

1. Dyrektor przedszkola wyznacza pracownika jako osobę odpowiedzialną za politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Wyznaczona osoba jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji polityki, za reagowanie na sygnały jej naruszenia oraz proponowane zmiany w polityce.
3. Wyznaczona osoba przeprowadza wśród pracowników ankietę (**załącznik nr 12**) i sporządza na jej podstawie raport z monitoringu, który przekazuje dyrektorowi przedszkola.
4. Dyrektor przedstawia Przełożonej Prowincji Warszawskiej Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety wyniki ankiety, które posłużą do wprowadzenia ewentualnych zmian w opracowanych *Standardach Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem*.

Rozdział IX
Przepisy końcowe

1. *Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem* chodzą w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników przedszkola i rodziców
3. Pracownicy przedszkola składają pisemne oświadczenie o zapoznaniu się ze *Standardami Ochrony Małoletnich* (**załącznik nr 13**).

Otwock, dnia 10 lipca 2024 roku

s. M. Kinga Izabela Lewicka

Zatwierdzam:

Warszawa, dnia 15 lipca 2024 roku

s. M. Samuela Kamińska
Przełożona Prowincji